

Mediation Maakt Meer Mogelijk Met Minder Moeite

In een tijd waarin de gedachte aan vrede op aarde (in de mensen een welbehagen) weer volop wordt gehoord en geuit vond ik het een goede gelegenheid om in deze rubriek weer eens aandacht aan mediation te geven. Daarbij komt dat het deze maand een jaar geleden is dat VVD Tweede Kamer lid Van der Steur een initiatiefnota mediation indiende.

Daarbij merkte Van der Steur op dat mediation – een manier van alternatieve geschillenbeslechting – weinig wordt gebruikt omdat de methodiek onbekend is. Verder zou het ook niet duidelijk zijn wie een goede mediator is. Van der Steur vond dit allemaal jammer, omdat mediation veel goedkoper is dan het voeren van een gerechtelijke procedure terwijl meer dan 60% van de mediations slaagt. Bovendien bereiken partijen zelf overeenstemming. Dat betekent dat niet alleen geschil maar ook het onderliggende conflict kan worden opgelost.

Al zolang als ik advocaat ben (26 jaar inmiddels, de tijd vliegt) ben ik op zoek naar nieuwe antwoorden op de vraag hoe conflicten ontstaan, hoe ze in stand worden gehouden en hoe ze op de meest snelle, effectieve en “goedkope” manier kunnen worden opgelost. Bij dat laatste denk ik dan niet alleen aan geld, maar ook aan tijd en energie. Ik durf de stelling aan dat mensen nogal eens onderschatten hoeveel geld ze kunnen verdienen als ze “bevrijd” zijn van de psychische en mentale last van een conflict.

Ik ben al mediator sinds 1995. Omdat ik toen al geloofde in een aanpak van conflicten, die de daarbij betrokken partijen snel en maximaal in staat zou stellen om ieder voor zich hun verhaal aan de ander te vertellen. Heeft dat zin? Ja. Neem alleen al het feit dat er altijd “iets” gebeurt als partijen elkaar na een veel langere tijd voor het eerst bij een mondelinge behandeling van hun zaak bij de rechter ontmoeten. Zelfs als die rechter weinig communicatief gereedschap heeft, ontstaat er bij zo’n gelegenheid toch meer ruimte voor een oplossing.

Cynici zullen aanvoeren dat dit logisch is, omdat rechters niet zelden zullen laten doorschemeren hoe zij er over denken zodat de “onderhandeling op de gang” juist onder die druk tot succes zal leiden. Ook dat klopt, maar die gedachte betekent ook dat het meerdere – een volledige, volwassen en zakelijke uitwisselingen van standpunten, belangen, gedachten, emoties en al dan niet verborgen motieven – een veel groter speelveld biedt om tot een werkelijk bevredigend resultaat te komen.

Ik hoorde ooit een rechter brommen dat “het nou eenmaal zo is bij een schikking dat alle partijen ontevreden zijn”. Dat klopt als zo’n vergelijk partijen in figuurlijke zin “door de strot wordt geduwd”. Als partijen in mediation gaan betekent dit dat ze hun verhaal aan elkaar durven te vertellen. Dat lijkt vreemd, maar in de praktijk maak ik mee dat mensen zich graag achter een advocaat, een schriftelijk stuk of de rechter verschuilen. Het rechtstreekse gesprek is dan als het ware een open terrein waarin ze zich alleen en onbeschermd voelen. Bij een goede mediation is daarvan geen sprake. Het is tegenwoordig zichtbaar wie een

Bob Heeren

goede mediator is. Het Nederlands Mediation Instituut (www.nmi-mediation.nl) houdt een openbaar register bij van erkende mediators. Verder zijn advocaten en andere (rechts)hulpverleners of vertrouwenspersonen bij een goede mediator van harte welkom om de partijen te ondersteunen.

Dan staat niets die partijen in de weg om hun verhaal aan de ander te vertellen. De mediator helpt de partijen met vragen, herformuleringen en andere technieken om duidelijk te maken waar het ècht om gaat. In mediations komt het niet zelden voor dat het eerste gepresenteerde standpunt niet het werkelijke onderwerp van geschil betreft.

Niemand van de partijen die in mediation gaat hoeft van te voren “water bij de wijn te doen”. Het enige wat moet worden toegezegd is dat er heel goed geluisterd zal worden naar de ander en dat daarbij aanzienlijke moeite zal worden gedaan om te begrijpen wat die ander zegt. Zonder dat het “nodig” is om het met die ander eens te zijn. Al kan begrip wel tot overeenstemming leiden; maar dan wil je dat zelf en is het niet een rechter die dat begrip oplegt”.

Als de wederzijdse belangen duidelijk zijn en als partijen het verleden in zoverre achter zich kunnen laten dat zij gezamenlijk kunnen zoeken naar een oplossing in hun beider belang, helpt de mediator partijen bij die onderhandeling. Mediation is een vorm van super communicatie – waarbij hoofd en hart aan de orde komen. Jin en Yang. Zakelijkheid en gevoeligheid.

Eigenlijk is mediation iets wat we allemaal zouden moeten kunnen toepassen: het proactief met behoud van de eigen waardigheid en met respect voor de ander uit de wereld helpen van een meningsverschil.

Ik kijk naar buiten en zie een ster. Zou hij boven Bethlehem staan?

mr drs R.P. (Bob) Heeren
mediator

Juridische zaken

RUBRIEK

OPRECHT BETROKKEN

RWV ADVOCATEN

